

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва

■ ГАННА ЖАРАБЦОВА

Ганна Жарабцова (нар. у 1983 г. у м. Буда-Кашалёве) — бакаляўрка права, навучаецца на V курсе аддзялення «эканамічнае права» юрыдычнага факультэта БДУ. Галіна юрыдычных інтарэсаў — грамадзянскае, гаспадарчае, працоўнае права, прававыя аспекты эканамічнае дзейнасці.

У большасці краінаў сьвету ўсё больш востра паўстае праблема павелічэння выдаткаў на судоводзтва і колькасці судовых справаў, зарэгістраваных да разгляду. У Злучаных Штатах Амерыкі і іншых краінах разьвіваюцца розныя спосабы вырашэння такой сытуацыі. Адным з найбольш распаўсюджаных мэтадаў выступае пасярэдніцтва, якое дапасуецца да альтэрнатыўных мэтадаў разьвязання спрэчак. Існуюць розныя формы пасярэдніцтва: дасудовае, судовае і г.д.

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва дазваляе бакам мінімізаваць выдаткі часу і грашовых сродкаў на разьвязаньне канфлікту, што ўзьнік.

Праблема павелічэння выдаткаў на судоводзтва і колькасці справаў, разгляданых у гаспадарчых судах, закрнула і Рэспубліку Беларусь. Дзеля вырашэння праблемы, якая паўстала, беларускі заканадаўца вырашыў скарыстацца сусьветным досьведам праз увядзеньне пасярэдніцтва, якое яшчэ мае назву мэдыяцыі.

Падставовыя палажэньні па ўрэгуляваньні спрэчак шляхам пасярэдніцтва зьмяшчаюцца ў главе 17 Гаспадарчапрацэсуальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь (далей — ГсПК1).

Панятак і асноўныя рысы ўрэгуляваньня спрэчкі шляхам пасярэдніцтва

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва ёсьць навэлай нашага заканадаўства, таму аналіз асноўных палажэньняў дапаможа найлепш зразумець само пасярэдніцтва і ў далейшым слухна выкарыстоўваць яго ў вырашэньні гаспадарчых спрэчак.

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь выкарыстоўвае судовую мэдыяцыю, т.б. пасярэдніцтва ў судзе. Разгледзім асноўныя рысы «беларускага варыянту» судовай мэдыяцыі.

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва — стадыя разгляду справы, т.б. адзін з этапаў разьвіцьця парадку разгляду справы, які мае свае мэты.²

Мэты пасярэдніцтва вызначаныя арт. 153 ГсПК: ажыццяўленьне дапамогі бакам ва ўстанаўленьні фактычных акалічнасьцяў канфлікту, што ўзьнік паміж імі; дасягненьне разуменьня рэчаіснасьці і юрыдычнай абгрунтаванасьці іх пазыцыі ў канфлікце, патрабаваньняў, якія прад'яўляюцца, і супярэчаньняў, што вылучаюцца імі; высвятленьне, супастаўленьне і набліжэньне поглядаў дзеля вырашэння спрэчак; пошук і рэкамендацыі парадку разьвязаньня канфлікту, які задавальняе абодва бакі.³

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва магчыма толькі ў судзе першай інстанцыі. Дадзенае палажэньне вынікае з таго, што глава 17 ГсПК разьмешчаная ў разьдзеле II «вытворчасць у судзе першай інстанцыі». Такім чынам, як стадыя разгляду справы ў гаспадарчым судзе Рэспублікі Беларусь пасярэдніцтва можна разглядаць як адзін з этапаў разгляду справы толькі ў судзе першай інстанцыі. Пры гэтым неабходна памятаць, што мэдыяцыя зьяўляецца другім этапам разгляду спрэчкі пасля ўзбуджэньня справы. У тым выпадку, калі справа не была ўзбуджаная, нельга казаць пра судовую мэдыяцыю ў гаспадарчым судзе першай інстанцыі.

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь імператыўна ўстанаўлівае, што ўрэгуляваньне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва можа быць зьдзейснена па любым пытаньні, якое ўзьнікла з цывільных правастасункаў (ч.2 арт. 156 ГсПК4). Пасярэдніцтва з адміністрацыйных правастасункаў, асаблівае судоводзтва і іншыя віды судоводзтва немагчымыя, бо яны ня маюць цывільна-праўнай прыроды.

Зыходзячы з адзначаных рысаў судовай мэдыяцыі можна наступным чынам вызначыць панятак урэгуляваньня спрэчак шляхам пасярэдніцтва: **урэгуляваньне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва** — стадыя разгляду справы ў гаспадарчым судзе першай інстанцыі, якая вынікае з цывільна-праўных правастасункаў.

Парадак урэгуляваньня спрэчкі шляхам пасярэдніцтва

Уласна працэдура ўрэгуляваньня спрэчкі шляхам пасярэдніцтва не ўрэгуляваная заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. ГсПК вызначае толькі першую стадыю — вынясеньне судовай пастановы першай інстанцыі аб урэгуляваньні спрэчкі шляхам пасярэдніцтва, і апошняю — зацвярджэньне судом пагадненьня паміж бакамі ці вызначэньне

1 Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь. — Мн.: Национальный центр правовой информации Республики Беларусь, 2004. — 300с.

2 Гражданский процесс. Общая часть.: Учен./ Под общ. ред. Беловой Т.А., Клядко И.Н., Юркевича Н.Г. — Мн.: Амалфея, 2001. С. 32.

3 Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь. — Мн.: Национальный центр правовой информации Республики Беларусь, 2004. — 300с.

4 Хозяйственный процессуальный кодекс Республики Беларусь. — Мн.: Национальный центр правовой информации Республики Беларусь, 2004. — 300с.

Civil law and law of civil procedure. Commercial law and adjustment of disputes through mediation

HANNA ŽARABCOVA

Hanna Žarabcova (born in 1983, Buda-Kašalova) — Bachelor of law, 5th year student of Economic Law at the Law Department of the Belarusian State University. Legal interests comprise civil, labour, finance law, legal aspects of economic activities.

The problem of better subsidizing legal proceedings and rise in numbers of legal cases is getting more and more acute in the majority of countries. Different solutions to these problems are being worked out in the USA and some other countries. One of wide-spread means is mediation, related to alternative methods of reconciliation. There exist various kinds of mediation: pre-trial, court, etc.

Adjustment of disputes by means of mediation allows the parties to minimize time and money consumption for reconciliation.

The problem of rising expenses for legal proceedings and the numbers of legal cases, read in commercial courts, has affected Belarus as well. Belarusian legislators have made up their minds to use international experience to introduce mediation as a way out.

The main regulations on adjustment of disputes by means of mediation are fixed in chapter 17 of Commercial Procedure Code of the Republic of Belarus (further on — CPC 1)

The notion of reconciliation by means of mediation and its characteristics

Reconciliation by means of mediation is a novelty in our legislation, therefore analysis of major regulations will help comprehend mediation as such and use it correctly in dealing with economic disputes later on.

Belarusian legislation practises court mediation, i.e. mediation in court. Let us consider main features of the “Belarusian variant” of court mediation.

Adjustment of disputes by means of mediation — is a legal investigation stage, i.e. one of the development phases of legal investigation procedure having its own goals.²

Goals of mediation are laid down in Art. 153 of CPC: aiding the parties in defining the actual circumstances of their dispute; in comprehending reality and legal relevance of their position in the dispute; in comprehending the requirements they are obliged to fulfill and pretensions they present; clarification, comparison and approximation of attitudes to adjust the dispute; search for ways out of the conflict and recommendations for the procedure of adjustment, which satisfies both the parties.³

Adjustment of disputes by means of mediation is only possible in court of first instance. This regulation results from chapter 17 of CPC, sect. II on “legal proceedings in court of the first instance”. Thus being a phase of legal investigation in commercial court of the Republic of Belarus mediation can be viewed only as a stage of legal investigation only in court of the first instance. But for all that one has to bear in mind that mediation is the second phase of legal investigation after the initiation of proceedings. In case proceedings are not initiated it will be irrelevant to speak about mediation in commercial court of the first instance.

Belarusian legislation categorically states that adjustment of any disputes on civil legal relationship can be done by means of mediation (part 2, Art. 156 CPC⁴). Mediation in administrative legal relationship, special legal proceedings and some other kinds of legal proceedings is not possible, for they are not civil and legal by nature.

Reasoning from the above mentioned features of court mediation we can define adjustment of disputes by means of mediation the following way: **adjustment of disputes by means of mediation** — is a stage of legal investigation in court of first instance originating from civil and legal relationship.

The procedure of adjustment of disputes by means of mediation

The procedure of adjustment of disputes by means of mediation as such is not settled in Belarusian legislation yet. CPC defines only the first stage — pronouncement of court decree of first instance on settling a dispute by means of mediation, and the last one — confirmation of agreement between the parties in court or commercial court’s decision on cessation of adjustment of the dispute by means of mediation and passing on to another phase of legal investigation.

The procedure of adjustment of disputes by means of mediation cannot be settled by the legislation, for the procedure itself bears recommendatory character as the result of “uniqueness” of each case, and on the other hand defining a proce-

1 The Code of Civil Procedure of the Republic of Belarus. — Minsk.: The National Centre of Legal Information of the Republic of Belarus, 2004. — 300p.

2 Civil Process. Main Part.: Textbook./ Edited by Belova T.A, Kliadko I.N., Jurkevich N.G. — Minsk, 2001. P. 32.

3 The Code of Civil Procedure of the Republic of Belarus. — Minsk.: The National Centre of Legal Information of the Republic of Belarus, 2004. — 300p.

4 The Code of Civil Procedure of the Republic of Belarus. — Minsk.: The National Centre of Legal Information of the Republic of Belarus, 2004. — 300p.

гаспадарчага суда аб спыненні ўрэгулявання спрэчкі шляхам пасярэдніцтва і пераход на іншы этап разгляду справы.

Непасрэдны парадак па ўрэгуляванні спрэчкі шляхам пасярэдніцтва ня можа быць цалкам вызначаны заканадаўствам, бо сам парадак мае, па-першае, рэкамендацыйны характар у выніку “індывідуальнасці” кожнай справы, а па-другое — вызначэнне парадку ўрэгулявання спрэчкі шляхам пасярэдніцтва магчымае, на нашу думку, толькі для псыхалёгіі, бо працэдура мэдывацыі з’яўляецца фактычна псыхалёгічнымі рэкамендацыямі для мэдыятараў.

Умоўна парадак урэгулявання спрэчкі шляхам пасярэдніцтва можна падзяліць на тры этапы, якія паслядоўна змяняюць адзін аднаго:

- ✓ прызначэнне вырашэння спрэчкі шляхам пасярэдніцтва праз вынясенне гаспадарчым судом першай інстанцыі пастановы аб прызначэнні пасярэдніцтва і прызначэнне ў пастанове пасярэдніка і тэрміну вызначэння пасярэдніцтва;
- ✓ непасрэдная праца пасярэдніка з бакамі па ўрэгуляванні спрэчкі;
- ✓ афармленне вынікаў разгляду спрэчкі шляхам пасярэдніцтва.

Парадак прызначэння пасярэдніка

Пасля таго, як была прынятая пазыўная заява з выкананнем усіх патрабаванняў, вызначаных гаспадарча-працэсуальным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, суд выносіць пастанову аб прыняцці пазыўной заявы і ўзбуджэнні вытворчасці па справе.

Урэгуляванне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва магчымае толькі пры згодзе бакоў. У тым выпадку, калі справа ўжо была ўзбуджаная, але бакі вырашылі дамовіцца, яны мусяць звярнуцца ў гаспадарчы суд з стараннем аб вырашэнні спрэчкі ў парадку пасярэдніцтва. Акрамя таго, гаспадарчы суд павінен па сваёй ініцыятыве прапанаваць бакам вырашыць спрэчку шляхам пасярэдніцтва. Бакі могуць пагадзіцца з прапановай гаспадарчага суда аб урэгуляванні спрэчкі шляхам пасярэдніцтва альбо адмовіцца. У тым выпадку, калі бакі пагаджаюцца з прапановай гаспадарчага суда, суд прызначае пасярэдніка. Пасярэднік прызначаецца гаспадарчым судом са згоды бакоў на працягу дзесяці дзён з дня паступлення ў суд пазыўной заявы, якая аформлена належным чынам. Аб прызначэнні пасярэдніка гаспадарчы суд выносіць пастанову. У гэтай пастанове абавязкова ўстанаўліваецца тэрмін ажыццяўлення пасярэдніцтва, але ён ня можа быць большым за адзін месяц.

Заканадаўства таксама ўстанаўлівае, што парадак прызначэння пасярэдніка вызначаецца ў заканадаўчым парадку. Вынясенне гаспадарчым судом пастановы аб прызначэнні пасярэдніка для ўрэгулявання спрэчкі шляхам пасярэдніцтва — гэта афармленне выніку выбару пасярэдніка. Уласна ж парадак выбару пасярэдніка не ўрэгуляваны ў заканадаўстве. Такое ўрэгуляванне, спадзяемся, чакае нас у хуткім часе, бо інстытуцыя ўрэгулявання спрэчкі шляхам пасярэдніцтва з’яўляецца новай для нашага заканадаўства і правапрымяняльнай практыкі. На нашу думку, бакі павінны самі абіраць пасярэдніка для ўрэгулявання спрэчкі, што ўзнікла.

Пасярэднік (медыятар)

У адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь пасярэднікам з’яўляецца службовая асоба гаспадарчага суда, якая валодае кваліфікацыяй, што адпавядае сутнасці спрэчкі, якая ўзнікла (арт. 155 ГсПК5). Т.б. асноўнымі прыкметамі медыятара з’яўляюцца — а) службовая асоба гаспадарчага суда першай інстанцыі, бо пасярэдніцтва як стадыя разгляду справы ўласцівая толькі для суда першай інстанцыі; б) асоба павінна валодаць кваліфікацыяй, якая адпавядае сутнасці спрэчкі, што ўзнікла.

Службовымі асобамі гаспадарчага суда прызнаюцца судзьдзі гаспадарчага суда, судовыя выканаўцы і памочнікі судзьдзі. Заканадаўства да кожнага з іх вылучае свае патрабаванні: узровень адукацыі, узрост, досвед і г.д. Судзьдзі гаспадарчых судаў разглядаюць значную колькасць гаспадарчых і іншых эканамічных справаў. Такім чынам, іх працу нельга назваць лёгкай. У тым выпадку, калі пасярэднікі будуць прызначацца з колькасці судзьдзяў гаспадарчага суда, галоўная мэта пасярэдніцтва як альтэрнатыўнага метаду вырашэння канфліктаў — уніканне загружанасці гаспадарчых судаў, — губляе свой сэнс. Акрамя таго, галоўнай задачай суда і судзьдзі як службовай асобы Фэміды ёсць вырашэнне спрэчкі, што ўзнікла, па сутнасці. З гэтага вынікае, што прызначэнне пасярэдніка з ліку судзьдзяў гаспадарчага суда нельга разглядаць як натуральнае выйсьце ў вызначэнні кола пасярэднікаў.

Кваліфікацыя, якая адпавядае сутнасці спрэчкі, — гэта той неабходны ўзровень ведаў і досведу ў пэўнай галіне, які спрыяе слушнаму разуменню і выказванню аб’ектыўнага меркавання наконт спрэчкі, што ўзнікла. З улікам таго, што гаспадарчаму суду падведомныя справы па гаспадарчых (эканамічных) спрэчках, справы, звязаныя з ажыццяўленнем прадпрыемальніцкай і іншай гаспадарчай (эканамічнай) дзейнасці, пасярэднік мусіць ведаць гаспадарчае, гаспадарча-працэсуальнае, цывільнае заканадаўства. Згаданыя патрабаванні маюць агульны характар патрабаванняў да службовых асобаў гаспадарчага суда. Паколькі пасярэднік не вырашае спрэчку паміж бакамі, а спрыяе мірнаму ўрэгуляванню канфлікту, што ўзнік, медыятару неабходна атрыманне спецыяльнага досведу і ведаў у галіне ўрэгулявання спрэчкі, т.б. пасярэднік мае ўмець працаваць з пачуццямі і хваляваннямі бакоў, перафразавать, рэзюмаваць, актыўна слухаць, захоўваць нейтральнасць, выкарыстоўваць альтэрнатывы і г.д.

З улікам пазначаных крытэраў можна зрабіць выснову, што пасярэднікі ў гаспадарчым працэсе з’яўляюцца самастойнай катэгорыяй службовых асобаў гаспадарчага суда, якія маюць неабходную кваліфікацыю і досвед. Такім чынам, заканадаўча неабходна замацаваць праўны статус пасярэднікаў як службовых асобаў гаспадарчага суда і стварыць асобную інстытуцыю судовых пасярэднікаў, магчыма, па аналогіі з судовымі выканаўцамі гаспадарчага суда.

cedure of adjustment of disputes by means of mediation is only possible for psychologists in our opinion, since the procedure of mediation is in fact psychological recommendations **for** mediators

The procedure of adjustment of disputes by means of mediation falls into three phases, following one after another (the division is relative):

1. decision on settling a dispute by means of mediation with a resolution on mediation and assigning a mediator and settling the terms of mediation in court of the first instance;
2. adjustment of a dispute between the parties, where the mediator performs his functions;
3. summing up the results of legal investigation of the case settled by means of mediation.

Assigning a mediator

After a writ is taken with the fulfilment of all the requirements determined by CPC of the Republic of Belarus, the court decides to accept the writ and initiate proceedings.

Adjustment of disputes by means of mediation is only possible by mutual consent of both the parties. If a trial is already started and the parties decided to agree they will have to apply to commercial court with a petition for settling the dispute according to mediatory procedure. Apart from that, commercial court should on their own initiative suggest the parties settling the dispute by means of mediation. The parties have the right to agree to that or refuse. When the parties agree to the suggestion of commercial court, the court assigns a mediator. A mediator is assigned by commercial law by both the parties' consent for ten days starting from the day when the writ is taken and drawn up properly. The court pronounces its decision to assign a mediator. The deadline of conducting mediation is necessarily set in the decision and cannot be more than a month.

It is also determined that the procedure of assigning a mediator should go within the legislation. The resolution on assigning a mediator for adjusting the dispute is the result of choosing a mediator. However the procedure of assigning a mediator is not regulated in our legislation. Such a regulation will hopefully appear in the near future, since adjustment of disputes by means of mediation is a novelty in our legislation and practice of law using. In our opinion the parties should agree on a mediator themselves.

Mediator

According to Belarusian legislation a mediator in commercial court is an official having appropriate qualifications, relevant to adjust a dispute (Art. 155 CPC5), i.e. a mediator possesses the following features: a) he/she is an official in court of the first instance, since mediation being a stage of legal investigation is only peculiar of court of the first instance; b) he/she is to have qualifications relevant to adjust a dispute.

Officials in commercial court are generally judges of commercial court, officers of the court and deputy judges. Each of them has special requirements from the legislation: education level, age, experience, etc. Judges in commercial courts try a lot of commercial and other economic cases. Thus, their job cannot be called easy. When mediators are appointed out of the judges of commercial court, then the major goal of mediation — relieving judges of their duties — loses its sense. Besides, the major goal of court and the judge as officials of Themis is adjustment of essential disputes. So it means that appointing a mediator out of judges of commercial court cannot be viewed as a natural way out to find appropriate people for mediation.

Qualifications relevant to adjust a dispute is the necessary educational and experience level in certain branch which helps to form an objective view on a dispute. As far as commercial, business and other economic cases lie within the jurisdiction of commercial court, a mediator should have a good command of commercial law, commercial procedures and civil law. The above mentioned requirements are universal to any official in commercial court. As far as a mediator does not settle a dispute but only helps to adjust it peacefully, it is necessary for him/her to gain special experience in the field of adjustment of disputes, i.e. a mediator should be good at paraphrasing, summing up, listening, dealing with people's feelings and emotions, be unbiased and use alternatives, etc.

Taking all these criteria into consideration we can conclude the following: mediators are an independent category of officials in commercial court with all the necessary qualifications and experience. Therefore it is necessary to lay down legal status of mediators as officials in commercial court and establish a special institution of court mediators, probably on analogy with officers of commercial court.

Civil Procedures Codex of Belarus defines mediator's authorities in Art. 154. Thus a mediator has the right to:

1. Examine the documents presented by the parties;
2. Get all the necessary advice, regarding adjustment of disputes, from experts;
3. Look through the material of the case, share his/her opinion on the propriety of the dispute and requirements;
4. Give his/her recommendations about a quicker adjustment of all the controversial issues and securing business relations between the parties.

A mediator helps to adjust a dispute or some controversial issues the best way possible. Yet a mediator has no right to conduct any legal proceedings. Such an inability to conduct legal proceedings is categorically laid down in Belarusian legislation (part 2, Art. 154 CPC). It stems out of specific goals of mediation. Mediation should help achieve an agreement over the whole case or in certain aspects of it.

Гаспадарча-працэсуальнае заканадаўства Рэспублікі Беларусь вызначае паўнамоцтвы пасярэдніка ў арт. 154 ГсПК. Так, пасярэднік мае права:

1. вывучаць дакументы, што прадастаўленыя бакамі;
2. атрымліваць неабходныя кансультацыі ў спецыялістаў у звязку з урэгуляваньнем спрэчкі праз пасярэдніцтва;
3. знаёміцца з матэрыяламі справы, выказваць бакам сваё меркаваньне наконт правамернасьці супярэччанняў і патрабаванняў, якія былі заяўленыя імі;
4. даваць рэкамінацыі наконт найхутчэйшага ўрэгуляваньня ўсіх спрэчных пытанняў і захаваньні бізнэсовых сувязяў паміж бакамі.

Пасярэднік спрыяе вырашэньню спрэчкі ці некаторых спрэчных момантаў у найлепшы спосаб для абодвух бакоў. Адначасова пасярэднік ня мае права на ажыццяўленьне якіх-небудзь працэсуальных дзеянняў. Немагчымасьць ажыццяўленьня працэсуальных дзеянняў пасярэднікам імпэратыўна ўстанаўлівае заканадаўства Рэспублікі Беларусь (ч. 2 арт. 154 ГсПК). Гэта выклікана спецыфічнымі мэтамі пасярэдніцтва. Яно мае спрыяць бакам у дасягненьні пагадненьня па ўсёй справе альбо па некаторых палажэньнях спрэчкі, што ўзьнікла.

Вынік урэгуляваньня спрэчкі праз пасярэдніцтва

Бакі па выніках урэгуляваньня спрэчкі шляхам пасярэдніцтва могуць прыйсьці альбо не прыйсьці да пэўнага пагадненьня.

Калі ўрэгуляваньне спрэчкі гаспадарчым судом у парадку пасярэдніцтва прывяло да дасягненьня дамоўленасьці паміж бакамі наконт вырашэньня гэтай спрэчкі без судовага разьбіральніцтва, бакі могуць заключыць пагадненьне пра:

1. адмову пазыўніка ад позыву цалкам ці ад яго часткі;
2. прызнаньне адказнікам позыву цалкам ці яго часткі;
3. заключэньне паміж бакамі новай дамовы і адкліканьня пазыўніком пазыўной заявы;
4. заключэньне паміж бакамі міравога пагадненьня.

Бакі ў сваім пагадненьні аб урэгуляваньні спрэчкі праз пасярэдніцтва могуць урэгуляваць ня толькі справу цалкам, але і ейныя паасобныя палажэньні.

Дасягнутыя вынікі фіксуюцца бакамі ў пагадненьні аб урэгуляваньні спрэчкі праз пасярэдніцтва. Пагадненьне замацоўваецца подпісамі бакоў. Але пагадненьне лічыцца заключаным, а спрэчка ўрэгуляванай праз пасярэдніцтва толькі пасля таго, як заключае пагадненьне наконт спрэчкі цалкам ці нейкіх ейных пазыцыяў будзе зацьверджаным пастановаю гаспадарчага суда.

Неабходнасьць зацьверджаньня гаспадарчым судом дасягнутых пагадненьняў тлумачыцца тым, што справа ўжо была ўзбуджана. Пасля таго, як узбуджаецца справа, на гаспадарчы суд ускладаецца абавязак па разглядзе справы па сутнасьці і вынясьні рашэньня па справе (арт. 4 ГсПК). Афэрмлены належным чынам вынік урэгуляваньня спрэчкі праз пасярэдніцтва дазваляе гаспадарчаму суду правільна і своєчасова разгледзець справу. Калі спрэчка паміж бакамі была ўрэгуляванай шляхам пасярэдніцтва праз заключэньне пагадненьня па ўсёй справе, гаспадарчы суд зацьверджае заключае паміж бакамі пагадненьне. Зацьверджанае пагадненьне зьяўляецца падставай для спыненьня вытворчасьці па справе — арт. 149 ГсПК. Калі бакі дасягнулі пагадненьня па спрэчных пазыцыях спрэчкі, такое пагадненьне таксама зацьверджаецца гаспадарчым судом. Акалічнасьці справы, якія прызнаныя бакамі ў выніку дасягненьня паміж імі пагадненьня, прымаюцца гаспадарчым судом у якасьці фактаў, якія не патрабуюць далейшага даказваньня. Такім чынам, бакі вызваляюцца ад цяжару даказваньня акалічнасьцяў, па якіх яны дамовіліся. Такая сытуацыя таксама спрыяе найхутчэйшаму вырашэньню спрэчкі, што ўзьнікла паміж бакамі.

Калі ўрэгуляваньне спрэчкі шляхам пасярэдніцтва не прывяло да дасягненьня пагадненьня, гаспадарчы суд выносіць пастанову аб спыненні ўрэгуляваньня спрэчкі шляхам пасярэдніцтва. У пастанове вызначанецца час і месца правядзеньня падрыхтоўчага судовага паседжаньня. Пастанова гаспадарчага суда аб спыненні ўрэгуляваньня спрэчкі праз пасярэдніцтва накіроўваецца асобам, якія бяруць удзел у справе.

Вытворчасьць па справе, у якой цалкам ці ў яе часцы не дасягнутае ўрэгуляваньне шляхам пасярэдніцтва, працягваецца далей у адпаведнасьці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Падсумаваньне

Урэгуляваньне спрэчкі праз пасярэдніцтва (ці мэдыяцыю) — новая стадыя разгляду справы гаспадарчым судом першай інстанцыі.

Улучэньне пасярэдніцтва ў Гаспадарча-працэсуальны кодэкс Рэспублікі Беларусь неабходна разглядаць як станоўчую зьяву, празь якую заканадаўца імкнецца разгрузіць гаспадарчыя суды шляхам дасягненьня пагадненьняў паміж бакамі па ўсёй справе альбо па некаторых яе палажэньнях. Акрамя таго, замацаваньне на заканадаўчым узроўні магчымасьці “мірнага” ўрэгуляваньня канфлікту будзе спрыяць падвышэньню праўнай культуры і праўнай сьвядомасьці суб’ектаў гаспадарчай дзейнасьці.

Інстытуцыя судовага пасярэдніцтва зьяўляецца новаю для нашага заканадаўства, таму натуральна, што ў нашым заканадаўстве ёсьць недахопы, якія патрабуюць урэгуляваньня. Па-першае, неабходна заканадаўча вызначыць парадак выбару пасярэднікаў бакамі. Па-другое, заканадаўства мае таксама вызначыцца ўласна з пасярэднікамі, а менавіта зь іх праўным статусам, кваліфікацыяй, спецыяльнай падрыхтоўкай. Ідэальным вырыянтам было б прыняцьце закону “Аб судовым пасярэдніцтве”, дзе б вызначыўся парадак выбару пасярэдніка, праўны статус пасярэднікаў, іх сацыяльная абарона, прынцыпы, асноўныя задачы і функцыі пасярэдніцтва і г.д.

The result of mediation

The parties may or may not achieve an agreement following mediation.

When mediation in commercial court led to a mutual agreement to adjust the dispute without court examination the parties can conclude a treaty on the following:

1. The plaintiff refuses to file a suit or some issues out of it;
2. The defendant admits the suit or some issues out of it;
3. The parties conclude a new treaty and the plaintiff calls back his suit;
4. The parties conclude an amicable agreement.

The parties can adjust not only the complete case but also its single issues in their agreement of lawsuit.

The results are then recorded in the agreement of lawsuit. Then the parties sign the agreement to secure it. But the agreement can be concluded and the dispute adjusted only after the ratification of the agreement on adjustment of the entire dispute or some single issues in commercial court.

This necessity to confirm the agreement in commercial court is explained by the initiation of proceedings. After a trial is started commercial court is charged to try the case and pronounce its judgement on the case (Art. 4 CPC). The results of adjustment of a dispute by means of mediation arranged properly allow the court to try the case correctly and in time. When a dispute is adjusted by means of mediation and an agreement on the whole case is concluded, commercial court ratifies the agreement. The ratified agreement is the basis for closing down legal proceedings, as is stated in Art. 149 of CPC. If the parties come to an agreement over controversial issues of their dispute, such an agreement is ratified by the court as well. The facts of the case accepted by the parties as the result of the agreement are accepted by commercial court as facts which do not require further arguments. Thus the parties are relieved of the duty to prove the facts they have agreed on. Such a situation fosters the adjustment of a dispute.

If adjustment of a dispute by means of mediation does not end in an agreement, commercial court pronounces its resolution to withhold the adjustment by means of mediation. The exact time and venue of preparatory sitting of the court are stated in the resolution. The commercial court's resolution to withhold the adjustment of the dispute by means of mediation is sent to the parties in the trial.

Legal procedure of trying a case, where an agreement over the whole case or some issues from it is not achieved, is continued according to Belarusian legislation.

Conclusion

Adjustment of disputes by means of mediation is a new stage of legal proceedings in commercial court of the first instance.

The introduction of mediation into Commercial Procedure Codex should be viewed as a positive phenomenon, which helps a legislator to relieve commercial courts of a number of cases through agreements over the whole case or some of its issues. Besides, a possibility to adjust a dispute "peacefully", if laid down, will raise law culture and law awareness of businessmen.

The institution of court mediation is new to our legislation, so it's only natural that there are some drawbacks in our legislation which need to be eliminated. Firstly, the procedure of choosing a mediator by the parties should be settled legally. Secondly, the legislation should be correct and clear about mediators as such, namely about their legal status, qualifications, special training. It would be ideal to pass a law "On court mediation" dealing with the procedure of choosing a mediator, their legal status, social protection; principles and major targets of mediation, etc.